

**Beszámoló a Növényvédelmi Bizottság
2024. október 25-én**

az Agrárminisztérium Kupolatermében megtartott üléséről

A rendezvényt Dr. Felkai Beáta Olga élelmiszerláncért felelős helyettes államtitkár köszöntötte, majd sor került a kinevező okiratok átadására. Az ülést Gábrriel Géza osztályvezető (Agrárminisztérium, Élelmiszerlánc Felügyeleti Főosztály) a Növényvédelmi Bizottság elnöke vezette le, Tóthné Lippai Edit elnökhelyettes (Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatal) a Bizottság elnökhelyettesi és Czuppon Máté növényvédelmi szakreferens (Agrárminisztérium, Élelmiszerlánc Felügyeleti Főosztály) a titkári teendőket látta el.

Résztevők (2024. 10. 25.)

Agrárminisztérium (AM)	Gábrriel Géza elnök, Czuppon Máté titkár, Rapala Miklós
Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatal (NÉBIH)	Tóthné Lippai Edit elnökhelyettes, Várszegi Gábor, Szűcs Csaba, Dr. Linc Gabriella, Dr. Németh Csilla
Magyar Növényvédő Mérnöki és Növényorvosi Kamara (MNMNK)	Hunyadi István, Komáromi Lilla
Gabonatermesztők Országos Szövetsége (GOSZ)	Petőházi Tamás
Magyar Agrár és Élettudományi Egyetem (MATE) Növényvédelmi Intézet	Dr. Nagy Géza
Országos Magyar Méhészeti Egyesület (OMME)	Tóth Péter, Horváth Gábor (szakértő), Varga Károly (szakértő)
Növényvédelmi szövetség (NSZ)	Görög Róbert
HUN-REN ATK Növényvédelmi Intézet	Dr. Kiss Balázs
Nemzeti Népegészségügyi és Gyógyszerészeti Központ (NNGYK)	Czékus Miklós

A Növényvédelmi Bizottság (a továbbiakban: Bizottság) ülésén összesen 15 tag vett részt. 2 tag meghatalmazással képviseltette magát: a NÉBIH részéről Rónai Anna Klára szavazati jogát Várszegi Gáborra ruházta, valamint Dr. Schmidt Andrást az Agrárminisztérium Természetmegőrzési Főosztályáról Rapala Miklós helyettesítette. Nagy Fanny az Energiaügyi Minisztérium Környezettechnológiai és Kármentesítési Főosztályáról, akadályoztatás miatt nem tudott részt venni az ülésen. Utóbbi esetben helyettesítő személy küldésére nem került sor. Az ülés kezdetén az elnök ismertette a napirendi pontokat, melyek a következők voltak:

1. Miniszter úr által elfogadott és aláírt kinevező okiratok hivatalos átadása.
2. A Növényvédelmi Bizottság ügyrendjének felülvizsgálata, szükség szerinti módosítása.

3. A magyarországi repcemézekben előforduló acetamiprid szermaradék probléma kérdésének megvitatása
4. Tájékoztatás a pilóta nélküli légi járművek hatékonysági és elsodródási kísérleti beállítások útmutatójának aktualitásairól

2. A Növényvédelmi Bizottság ügyrendjének felülvizsgálata, szükség szerinti módosítása.

A Bizottság egyhangúlag elfogadta az Bizottság ügyrendjének a módosítását, melyet előzőleg a titkár egyeztetett a tagokkal, és a helyszínen is ismertetett. A módosítások a következők:

„3.5 A bizottsági tagság személyre szóló megbízás, amely kizárólag írásbeli vagy a delegált tag részéről elektronikusan megküldött meghatalmazás alapján, a helyettes személy megjelölésével helyettesíthető. A Bizottság tagjai feladataik ellátásáért díjazásban nem részesülnek.”

„3.8 A miniszter a megbízást visszavonhatja, ha a delegáló intézmény azt indokolt esetben kezdeményezi.”

A Bizottság ülésén 2 külső szakértő részvételét kezdeményezte az OMME, amelyet a tagok egyhangúlag elfogadtak.

3. A magyarországi repcemézekben előforduló acetamiprid szermaradék probléma kérdésének megvitatása

A 3. napirendi ponthoz érve a Bizottság elnöke ismertette a magyarországi repcemézekben előforduló acetamiprid szermaradék probléma előzményeit. Ezt követően elnökhelyettes asszony ismertette a NÉBIH vizsgálati eredményeit a 2024. évi méz monitoringgal kapcsolatban, továbbá elmondta, hogy a 2023. év végi szakértői egyeztetésen elhangzott utasításnak megfelelően a Nébih illetékes igazgatósága elvégezte az acetamiprid hatóanyagú készítmények okiratainak módosítását a megbeszélteknek megfelelően.

Az OMME részéről Tóth Péter ezt követően ismertette az idei évi tapasztalatokat, miszerint a saját finanszírozásban elvégzett vizsgálataik alapján 2024-ben 115 db vételezett repceméz minta esetében 63 db volt mentes a hatóanyagtól, 34 db minta esetében kimutathatósági határértéket meghaladó, de elfogadható, 12 db még forgalomba hozható és 6 db esetében MRL értéket meghaladó volt a szermaradék mennyisége. Az OMME továbbá kifejtette, hogy ezeket a vizsgálatokat, mint civil szervezet végezte el, hogy ezzel is elősegítsék az általuk felvetett kérdés megoldásának előre menetelét.

A GOSZ részéről Petőházi Tamás az elhangzottak alapján kifogásolta a vételezett minták mennyiségét és ezáltal az eredmények reprezentativitását. Véleménye szerint 2023. évben közel 179 ezer ha területen került elvetésre repce, amelynek feltérképezéséhez kevés a 115 db minta.

Az OMME szakértője Horváth Gábor erre reagálva elmondta, hogy véleményük szerint, a méhek röpkörzetéhez mérten a lefedett terület kb. 70 ezer ha.

Az NSZ részéről Görög Róbert kifejtette, hogy a különböző inszekticid hatóanyagok kivonásával vagy korlátozásával az alternatív hatóanyagok felhasználása folyamatosan növekszik. A hatóanyagok korlátozásával egyre nehezebb elvégezni a megfelelő növényvédelmet a repcében, a gazdák termelési kedve folyamatosan csökken, ami nem

szolgálja a nemzetgazdaság és az élelmezés biztonság érdekeit. Továbbá kezdeményezte a Nemzeti Agrárgazdasági Kamara (a továbbiakban: NAK) szakértői szintű bevonását. Egyúttal jelezte, hogy a 115 db vételezett mintából a 6 db MRL értéket meghaladó minta nagyon jó arány.

A Bizottság elnöke jelezte a tagoknak, hogy a NAK megkeresésre került, hogy delegáljanak szakértőt, viszont akadályoztatás miatt erre nem került sor. Ezt előzőleg jelezték a titkárnak.

Az OMME szakértője Varga Károly a felvetésekre reagálva elmondta, hogy céljuk a kompromisszumos megoldás, amely minden érintett szereplőnek megfelelő, ők ebben a szellemben érkeztek. Véleményük szerint azonban a repcetermesztés iránti érdeklődés és ezáltal a repceterületek csökkenése nem elsősorban a méhészek hibája.

Tóth Péter továbbá kifejtette, hogy számukra nem a 6 db kifogásolható minta jelenti a nagyobb problémát, hanem az a 34 db és 12 db, amely vagy eladható, vagy nem, a piac határozza meg. Ennek fényében 2 javaslatot vetett fel, mint megoldást: 1. az acetamiprid hatóanyagú növényvédőszeres esetében a méhkímélő technológia teljes körű bevezetését, vagy 2. a jelenleg bevezetett korlátozások mellett, az 50%-os fővirágzást követően kerüljön bevezetésre a méhkímélő technológia.

Az MNMNK részéről Hunyadi István felvetette annak lehetőségét is, hogy a méhkímélő technológia bevezetését segítené a permetező drónokra történő kiterjesztés, hiszen azok éjszaka is tudnak repülni, a repülőgépes és a helikopteres permetezésekkel szemben.

Az MNMNK részéről Komáromi Lilla ezt követően aggályát fejezte ki arra vonatkozóan, hogy további szerkivonások történjenek, mivel a piretroidok csökkentésével és korlátozásával megvédhetetlenné válik a repce, felszaporodnak a kártevők, valamint kialakul a rezisztencia a hatóanyag esetében. Felvetették annak lehetőségét, hogy a mérési pontok esetleges „góc pontok”, mely esetben a helytelen növényvédelmi eljárás ugyanazokhoz a gazdákhöz köthető, így az ellenőrzés is célzottabb lehet. Véleményük szerint a technológiai fegyelem hiánya okozza a problémát a 6 db kifogásolható minta esetében.

A NÉBIH részéről Dr. Németh Csilla az MNMNK felvetése kapcsán óvatosságra intett, tekintetbe véve, hogy a drónos permetezés során nagyobb koncentrációjú hatóanyag kijuttatás történik, ami növelné a méhek kitettségét a hatóanyag tekintetében.

Dr. Linc Gabriella jelezte, hogy az acetamiprid hatóanyag esetében az MRL értékek felülvizsgálat alatt vannak Uniós szinten, így javasolják, hogy a kérdés kerüljön napirendre az újonnan meghatározott MRL értékek módosítása után.

Szűcs Csaba hangsúlyozta, hogy az engedélyezést támogató vizsgálatok alapján a szermaradék-határérték, szabályszerű felhasználás mellett tartható. A 2024 évi eredmények javuló tendenciát mutatnak (csak 6 tétel tartalmazott határérték feletti mennyiségben acetamiprid hatóanyagot). Lehet, hogy nagyobb mértékű, erőteljesebb kommunikációval kellene felhívni a termelők és növényorvosok figyelmét a módosításra illetve a 6 tétel esetét célszerű lenne megvizsgálni.

Várszegi Gábor részéről elhangzott a felajánlás, miszerint a 6 db kifogásolható mintát felülvizsgálják hatósági körülmények között. Ehhez további információk szükségesek a mintavételi helyekről, melyeket az OMME megad.

A NÉBIH részéről felvetésre került a permetezési naplók ez irányú áttekintése, mint vizsgálati lehetőség.

A Bizottság elnöke ezen a ponton jelezte a résztvevőknek, hogy erről a kérdéstről döntés jelen ülés alkalmával nem kerül meghozatalra. Javasolja a problémakör részletesebb megbeszélését

egy szűkebb szakmai körben, a 2023. évi megbeszélések mintájára, az érintett szervezetek bevonásával.

A MATE részéről Dr. Nagy Géza jelezte, hogy véleménye szerint a gazdák irányába történő kommunikáción van a hangsúly, miszerint a repce kultúrában a virágzás idején acetamiprid hatóanyaggal történő permetezést lehetőleg a minimumon tartani, azt a legszükségesebb esetben elvégezni. A méhkímélő technológia bevezetését megfontolhatónak tartotta.

A Bizottság elnöke lezárta a napirendi pont megvitatását, összefoglalta a további lépéseket, miszerint a probléma megoldására mielőbb egy fókuszcsoport kerül felállításra, és ezt követően kerül vissza a Bizottság napirendjébe. A NÉBIH felajánlását megköszönve kérte a 6 db minta hatósági felülvizsgálatát, ehhez kérte az OMME-t a szükséges adatok NÉBIH-nek történő megküldésére.

4. Tájékoztatás a pilóta nélküli légi járművek hatékonysági és elsodródási kísérleti beállítások útmutatójának aktualitásairól

Elnökhelyettes asszony ismertette az aktualításokat a növényvédelmi drónos permetezések kapcsán, miszerint jelenleg az EU tagállamaiban tilos a légi növényvédelem, így a pilóta nélküli légi járművek (drónok) növényvédelmi használata is. A jogi keretek tekintetében elmentünk a falig. Jelenleg 25 db típusminősített drón van Magyarországon, 143 db növényvédelmi drónpilóta, 13 db képző intézmény és összesen 1 db kijuttatható készítmény. Elnökhelyettes asszony hangsúlyozta, hogy az engedélyek kiterjesztésének kezdeményezése nem a NÉBIH feladata, ezt a növényvédőszer gyártók tehetik meg. A jelenleg hatályos kísérleti útmutató folyamatosan felülvizsgálatra kerül, amelyet megnehezít a tény, hogy jelenleg nincs Uniós útmutató erre vonatkozólag. A keretrendszer kidolgozására munkacsoport alakult a hazai érintett szervezetek bevonásával.

A MATE jelezte, hogy az egyik típusminősítési laborral közvetlen kapcsolatban áll, és megvizsgálták az útmutatót, amely alapján úgy gondolja, hogy az elsodródási és a hatékonysági vizsgálatokat külön kell lefolytatni. A vizsgálat eredményeit megosztja a tagokkal.

A GOSZ részéről Petőházi Tamás elmondta, hogy kifogásolhatónak tartja a drónok hatékonyságát szántóföldi kultúrák növényvédelme esetében.

A Bizottság elnöke lezárta az utolsó napirendi pontot. Jelezte a tagoknak, hogy a Bizottság egyik legfontosabb feladata a Növényvédelmi Cselekvési Terv felülvizsgálata, az eddig elért eredmények áttekintése, amelyre a tervek szerint év végéig sor kerül. Az összefoglaló anyag nemsokára megküldésre kerül a tagok részére.

Czuppon Máté
titkár